

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispytatio VI. De quarto effectu Excommunicationis maioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

siasticè sepultus, procuranda est absolutio ne exhumetur, & si non obtineatur, exhumandus est, & inde eiciendus, si possit discerni à corporibus aliorum, ut constat ex dicto cap. *Saceris*, de Sepulturis, & locus ille, utpote violatus (ut supponitur in cap. *Consuluit*, 7. de Consecratione Ecclesiarum vel altaris) reconciliandus est asperzione aquæ benedictæ, sicut fit in dedicatione Ecclesiarum, & quamdiu non est reconciliatus, nequeunt absque mortali in eo fideles sepeliri, neque Officia diuina celebrari. Et si corpus excommunicati nequeat ab aliis discerni, non est exhumandum, ut diximus; locus tamen reconciliandus est.

Hæc tamen non habet locum in corpore excommunicati tolerati, ut contra Auilam docent communiter Doctores, quia iuxta Extravagantem *Ad euitanda scandala*, non tenemur abstinere à communione tolerati, quocumque modo communio sumatur, siue pro commercio cum illo, siue pro communione, quæ ei suffragium aliquod commune, in quo fideles communicant, communicatur. Quod autem sepelire corpus illius, & pro eo suffragium commune offerre, cedat directè in fauorem illius, non obstat; quamvis in Extravagante dicatur, quod excommunicato non intenditur fieri fauor prædictæ indulgentiæ, quia his verbis tantum denotatur, indulgentiam non abstinendi à communione illius, non fieri ab Ecclesia attendendo ad fauendum excommunicato, sed tantum ad fauendum timoratis conscientis, ne in communicatione cum illis agitentur scrupulis, etiam si communicare cum illis sit eis benefacere.

Tandem in Clementina 1. de Sepulturis puniuntur excommunicatione maiori ipso facto, qui propria temeritatis audacia excommunicatos publice, aut nominatim, scienter sepelire præsumunt in loco sacro.

Circa quam obseruandum est, post dictam Extravagantem non incurtere hanc excommunicationem eos, qui sepeliunt excommunicatos, adhuc publicè excommunicatos, si tolerati sunt, ut contra Caietanum docent communiter Doctores, sed solum qui sepeliunt non toleratos, & qui scienter absque ignorantia adhuc vincibili, & qui absque graui coactione sepeliunt: imò solum qui propriis manibus sepeliunt, non verò qui id mandant, ut contra Suarez & Egidium docet Auila part. 2. cap. 6. disp. 9. dub. 6. quia licet qui mandant sepelire, dicantur absolute sepelire, non tamen omnino strictè; ad quod dicta Clementina, utpote penalis, restringenda est: & ob eandem rationem multò minùs eam excommunicationem incurrant qui comitantur, & qui cantant, & qui deferunt lumina & crucem.

Eodem modo intelligenda & restringenda est excommunicatio, quæ in cap. 2. de Hæreticis, in 6. imponitur ipso facto illis qui scienter præsumunt in loco sacro sepelire hæreticos, aut eorum fautores publica sententia damnatos; à qua excommunicatione nequeunt absolui, nisi propriis manibus publicè extumulent hæreticum, & inde illum eiciant: imò pars illa loci in qua sepulti fuerint, inhabilitatur, ut in ea amplius nequeant sepeliri fideles, ac proinde ut nequeat reconciliari.

DISPUTATIO VI.

De quarto effectu Excommunicationis maioris.

DIFFICULTAS I.

Utrum Excommunicatio maior priuet beneficium ante ipsam legitime obtentis.

CONVENIUNT Doctores, excommunicationem maiorem non priuare beneficium ante ipsam legitime obtentis, quia id non efficit excommunicatio maior, ex eo quod generaliter priuet communione fidelium, quia retentione beneficij non aggreditur communicationem in bonis communibus Ecclesiarum sibi prohibitam, sed retinet sibi legitime collatam & communicatam; nec iure aliquo peculiariter illis priuatur, quia de eo non constat.

Est tamen difficultas, An excommunicatio maior priuet fructibus beneficij ante ipsam legitime obtenti.

Conatruas lib. 3. Variarum cap. 13. n. 8. Suarez disp. 13. sect. 2. & Toletus lib. 1. cap. 13. docent, excommunicationem priuare fructibus beneficij correspondentibus durationi excommunicationis, & ita ut excommunicatus nequeat eos valide percipere. Quod exprimi videtur in c. *Pastoralis*, 53. de Appellationibus, dum dicitur: *Illi prouentus Ecclesiastici merito subtrahuntur, cui Ecclesia communicatio denegatur*. Quod Nauarrus cap. 25. num. 124. limitat, ut tantum sit verum, quando excommunicatus est negligens in pro-

curanda absolute ab excommunicatione.

Vasquez verò de Beneficiis cap. 3. §. 3. dub. 4. Nauarrus de Restitut. lib. 2. cap. 2. num. 238. & Nauarrus, Egidius disp. 14. dub. 9. docent, excommunicationem maiorem non priuare fructibus beneficij; ac proinde excommunicatum posse adhuc licite percipere fructus sui beneficij, quomodo per se aut per Vicarium satisfaciatur officio, & merito: quia excommunicatio ex eo, quod generaliter est priuatio communione fidelium, non priuat dictis fructibus, quia perceptio eorum non est communicare cum fidelibus, quia cuilibet excommunicato conferri possent: nec excommunicatio priuat illis iure aliquo peculiari, quia si aliquo, maxime iure dicti c. *Pastoralis*; eo autem non fit, quia in eo cap. tantum est sermo de subtractione facienda per Iudicem mediâ sententiâ nouâ superadditâ excommunicationi, quod ille qui consuluit Pontificem supponit. Interrogat enim, an excommunicatus, qui excommunicatione iam incurfa appellauit, possit, non obstante appellatione, denuntiari seu publicari excommunicatus, & ad tempus spoliari beneficiis, id est prouentibus beneficij: supponit ergo, excommunicatione non spoliari, quia potius interrogaret, an excommunicatione ipsa maneret spoliatus, & Pontifex eo supposito responderet posse denuntiari, & ei merito subtrahi prouentus, sententiâ videlicet superaddita Iudicis; sicut etiam actu superaddito excommunicationi denuntiatur.

Ccc

Addi-

Addimus, quod quamvis de rigore Iuris excommunicatus eo ipso absque noua sententia Iudicis esset priuatus fructibus sui beneficii, consuetudine tamen non priuatur, quia dicto Iuri, quamuis esset, fuisset dicta consuetudine derogatum.

DIFFICULTAS II.

Utrum Excommunicatio maior priuet obtentione beneficii Ecclesiastici.

4 **C**onueniunt Doctores, excommunicationem maiorem ita priuare beneficiis ipsa existente obtinendis, ut inhabilitet ad ea obtinenda, ac proinde efficere nullam collationem beneficii excommunicato factam, ut constat ex c. *Postulasti*. 7. de Clerico excommunicato. quod est verum, quamuis excommunicatus bona fide, excommunicationem ignorans, acceperit beneficium, ut contra Glossam in dictum cap. docent reliqui Doctores; quia quamuis illa ignorantia excuset à culpa receptionis, & consequenter à pœna, non tamen validat aliàs inualidum: imò ita est nulla collatio beneficii, ut absolutione ab excommunicatione postea data non reuocetur, ut contra nonnullos docent communiter Doctores, quia collatio illa fuit nulla, quamuis solum ratione impedimenti collatori; ac proinde postea, adhuc ablato impedimento, nequit conualescere.

Ex quo fit, excommunicatum, cui tempore excommunicationis collatum fuit beneficium, non facere suos fructus beneficii, quia eos accipit absque titulo, sed eos tenetur restituere: si tamen bona fide seruauit beneficio, potest accipere aut retinere stipendium sequitio proportionatum, & residuum non potest accipere, & si accipit, tenetur illud restituere, nisi bona fide accipit & consumpit, & exinde non est ditor factus.

6 Et ad collationem beneficii, quam factam excommunicato dicimus esse nullam, reducant Doctores presentationem, nominationem, & postulationem ad beneficium, ut etiam facta excommunicato sint nullæ, & merito: quia sunt collationes quædam inchoatæ, quia per eas confertur ius aliquod ad beneficium. Commendatio quoque beneficii curati facta excommunicato est nulla, quia per eam confertur, quamuis ad tempus, iurisdicctio Ecclesiastica, cuius excommunicatus est incapax. Impetratio quoque literarum Apostolicarum ad beneficium obtenta ab excommunicato est nulla, ex cap. 1. de Rescriptis, in 6. nonnullis casibus exceptis, de quo postea Disp. x.

Nomine autem beneficii Ecclesiastici, ad quod excommunicatus est inhabilis, intelligitur quodcumque beneficium, siue cum animarum cura, siue sine illa, siue ex maioribus, ut Episcopatus, siue ex minoribus. Et quamuis excommunicatus sit priuatus beneficio, non tamen pensione, quæcumque sit, ac proinde consignatio illius facta excommunicato est valida, ut contra non paucos docent nonnulli, & probabile censet Auila 2. part. cap. 6. disp. 5. dub. 5. quia pensio non est beneficium; quia nullum ex se est ius perpetuum ad fructus, quod deinceps sit conferendum, quod requiritur ad rationem beneficii, & excommunicatus non est priuatus nisi beneficio.

Et nomine excommunicati, quem dicimus inhabilem ad beneficium obtinendum, communiter

intelligitur à Doctoribus etiam tolerans, quia per Extrauagantem *Ad euitanda scandala*, per quam toleratur, nullus intenditur fieri fauor toleranti: fieret autem, si non esset inhabilis, & si collatio beneficii ei facta, esset valida; id tamen difficile existimamus, quia si collatori licitum est excommunicato tolerato beneficium conferre iuxta dictam Extrauagantem, non minus quam Sacramenta administrare, ut diximus Disp. II. Diffic. I. quo modo collatio illi facta erit nulla, cum iure naturali illicitum sit beneficium conferri inhabili. Quando verò in Extrauagante dicitur, quod nullus ei intenditur fieri fauor, est verum, quamuis fiat aut maneat habilis, quia hoc non fit ut faueatur, sed ut faueatur fidelibus, ut absqueiculo possint cum illo communicare.

Obseruandum est, conferentem beneficium excommunicato (subintellige non tolerato) non tantum inualidè, sed etiam illicitè (imò mortalitèr) illud conferre, quia id est communicare excommunicato, ut significatur in dicto cap. *Postulasti*, & ei qui sciens confert excommunicato beneficium, assignatur in eo cap. pœna suspensionis à collatione beneficiorum, non ipso facto, sed imponenda à Iudice.

DIFFICULTAS III.

Utrum acceptatio beneficii ante Excommunicationem collati seu oblati sit rutilida, quando sit tempore excommunicationis.

Valquez de Excommunicatione, dub. 6. Henriquez cap. 13. & Toletus lib. 1. cap. 13. docent esse validam: quod probat Valquez, quia in dicto cap. *Postulasti*, quamuis inualidetur collatio beneficii excommunicato facta, non tamen acceptatio. Alij verò probant, quia in eo cap. tantum inualidatur actio, per quam acquiritur ius ad beneficium; acceptatione autem non acquiritur ius ad illud, quia nullus sibi confert ius.

Couarruias verò lib. 3. Variar. cap. 16. num. 4. Egidijs disp. 14. dub. 9. & alij docent esse nullam, & merito: quia quod in dicto cap. *Postulasti* intenditur, est inhabilitare excommunicatum ad acquirendum beneficium; id autem non minus fit annullando acceptationem, quam collationem, quia, ut exprimitur in cap. *Si tibi absenti*. 17. de Præbendis, in 6. acceptatione beneficii acquiritur ius in illo, non quia sibi confertur tale, sed quia acceptat, sed quia acceptat quod sibi ab alio offertur: imò melius fit annullando acceptationem, quia per hanc proximè acquiritur, & non per collationem seu oblationem, nisi inchoatam, id quod annullando acceptationem beneficij tantum potest excommunicatus illud acquirere, aliquando posset annullando tantum collationem, ut cõtingeret in casu præsentis difficultatis. Quod autem in dicto c. *Postulasti* intendatur inhabilitare excommunicatum ad acquisitionem seu obtentionem beneficii, constat Primò, quia quod in eo cap. decernitur, sit in odium excommunicationis, eo cap. decernitur, sit in odium excommunicationis, quia ne participet bona communia Ecclesiæ, quæ de ne beneficium. Secundo, quia in eo cap. non tantum dicitur, quod nequeat beneficium conferri excommunicato, sed etiam quod excommunicatus nequeat illud canonicè consequi. Et hoc non

Auila.

dicitur quasi consequens deductum ex eo quod nequeat illi conferri, quia id dicitur absque particula aliqua significante connexionem inter illa duo, quamvis hoc quod nequeat beneficium consequi, assumatur pro antecedente illius quod antea dicitur in eius probationem, nempe quod nequeat beneficium collatum retinere. Vnde in dicto c. *Postulasti*, conferre inualidè excommunicato, non sumitur incompletè, prout est tantum offerre, ut sumitur in dicto cap. *Si tibi absentis*, sed sumitur completè, prout sub eo comprehenditur oblatio & acceptatio, quia ratione est idem quod dare: quia in rigore non datur alicui quod ab eo non accipitur, sed tantum dicitur ei offerri.

Addimus contra Couarrauiam, dictam acceptationem tempore excommunicationis factam adhuc non valere ad hoc, ut postea subsecuta absolutione ab excommunicatione acquiratur beneficium; quia quamvis acceptatio illa quamdiu non

retractatur perseveret habitualiter, adhuc post absolutionem; quia tamen à principio fuit nulla, idèd nequit postea conualescere, & fieri valida (quamvis conualesceret, si in se ipsa actualiter continuaretur vsque ad absolutionem iam factam) quia perseverare habitualiter, nihil aliud est, quam fuisse factam, & non esse reuocatam; ac proinde nihil manet in se ipso quod conualescere possit: sicut etiam expressio exterior consensus in matrimonio facta tempore impedimenti dirimentis non valet ad acquisitionem, nec ad translationem dominij corporis, nisi in se ipsa actualiter continuetur vsque ad cessationem impedimenti.

Obseruandum est, quod etiam si acceptatio iuridica beneficij non solum sit nulla, sed etiam sit excommunicato illicita, quia est contra prohibitionem excommunicationis, imò & mortalis, quia est materia grauis; nulla tamen pœna ei assignatur, sicut assignatur collatori.

DISPUTATIO VII.

De quinto effectu Excommunicationis maioris.

DIFFICULTAS I.

Utrum Excommunicatio maior priuet vsu iurisdictionis Ecclesiasticæ.

CONVENIUNT Doctores, excommunicationem maiorem priuare generaliter omni vsu seu exercitio cuiuscunque iurisdictionis Ecclesiasticæ, ut deducitur ex can. *Audimus*, 24. qu. 1. & ex cap. *Ad probandum*, 24. de Sententia & re iudicata, in Decretalibus, & ex c. *Is cui*, 12. de Officio delegati, in 6. & ex cap. 1. de Officio Vicarij, in 6. Actus autem seu vsus iurisdictionis Ecclesiasticæ, quibus priuatur, sunt legem ferre, præcipere, iudicium ferre tam in foro contentioso quam in foro penitentiarum, dispensare, licentiam præbere ad exercendum munus aliquod Ecclesiasticum, delegare iurisdictionem, indulgentias concedere, non verò assistere matrimonio.

Vnde excommunicatus illicitè exercet quemcumque actum iudicis, & superioris Ecclesiastici ex dictis, quia dicta priuatio ad minus est prohibitio; ac proinde quoties aliquem exercet, peccat aut mortaliter aut venialiter, pro grauitate aut leuitate materiae, quæ regulariter est grauis. Et non solum excommunicatus non toleratus illicitè exercet actus iurisdictionis Ecclesiasticæ, sed etiam toleratus, quando iste eos exercet non prouocatus à fidelibus, sed ipse se ingerit ad id, non verò quando eos exercet prouocatus: quia ex vna parte actus iurisdictionis à tolerato exercitui sunt validi, ut dicemus Difficult. 11. & ex altera ei est licitum satisfacere fidelibus eum prouocantibus, ut diximus Disputat. 11. Difficultate 19.

DIFFICULTAS II.

Utrum Excommunicatio maior irritet actus iurisdictionis Ecclesiasticæ.

CONVENIUNT Doctores, actus cuiuscunque iurisdictionis Ecclesiasticæ exercitos ab excommunicato, esse irritos & nullos, ut deducitur ex can. *Audimus*, 24. qu. 1. & ex c. *Ad probandum*, 24. de Sententia & re iudicata; ac proinde excommunicatio maior priuat vsu iurisdictionis Ecclesiasticæ, non solum prohibendo, sed etiam irritando.

Vnde præceptum ab excommunicato latum est nullum, ac proinde non est obligatio ei obediendi: imò nequit licitè ei obediri, quia id est communicare cum illo. Licentia quoque & dispensatio ab excommunicato data, est nulla; ac proinde subditus nequit ea licitè uti, neque validè. Excipimus licentiam concessam Sacerdoti à Parocho excommunicato ad assistendum matrimonio, quia ista est valida, quia non est actus iurisdictionis, imò nec ipsum assistere adhuc in Parocho, quia neutrum est actus Parochi ut Parochus est, sed cuiusdam facultatis annexæ à Tridentino officio Parochi ad spectandum matrimonium, & ad designandum Sacerdotem spectatorem, ut ipse Parochus aut Sacerdos possit de eo testificari. Imò Sacerdos designatus nullam accipit potestatem à Parocho, sed tantum à Tridentino, supposita designatione facta à Parocho; ac proinde Sacerdos, cui data est licentia, potest ea licitè uti. Imò quamuis accipiendo dictam licentiam, communicet cum illo, licitè potest eam accipere ob necessitatem contrahentium, sicut ob eandem ipse Parochus excommunicatus non toleratus potest eam licentiam licitè dare, aut matrimonio assistere, quamuis utrumque sit communicare; quia absque eo, aut absque eius licentia, nequeunt contrahere matrimonium.

Iurisdicção quoque delegata ab excommunicato est nulla, quia eam delegare, etiam est actus iurisdictionis; ac proinde delegatus nequit validè, &

Ccc 2 con-